

Η Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία στον Χρηματοοικονομικό Κλάδο

Τάκου Τάνια, Σύμβουλος Συστημάτων Διαχείρισης,
Sustainable Development ΕΠΕ

Περίληψη:

Τις τελευταίες δεκαετίες, παρουσιάζεται έντονο ενδιαφέρον, τόσο από τις κυβερνήσεις, όσο και από φορείς εργοδοτών και εργαζομένων σχετικά με την υγεία και ασφάλεια στον εργασιακό χώρο. Μεγάλη έμφαση δίδεται πλέον στην πρόληψη, καθώς αποτελεί βασικό στοιχείο για την αποτελεσματική διαχείριση και έλεγχο των κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό, πολλοί οργανισμοί, αναγνωρίζουν ότι τα Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία (ΣΔΥΑΕ) είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών. Επίσης έχει διεθνώς αναγνωριστεί το γεγονός ότι η λήψη μέτρων υγείας και ασφάλειας συμβάλλει θετικά, τόσο στην παραγωγικότητα της επιχείρησης, όσο και στην ποιότητα της απασχόλησης. Επιπλέον, παρά την παγκόσμια οικονομική ύφεση, πολλοί οργανισμοί επενδύουν στην ανάπτυξη και συνεχή βελτίωση Συστημάτων Διαχείρισης σύμφωνα με διεθνή πρότυπα που διασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια στην εργασία.

Ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας κάθε οργανισμού / εταιρείας υπάρχει αντίστοιχη επικινδυνότητα, η οποία πρέπει να εκτιμηθεί και αξιολογηθεί, προκειμένου να ληφθούν τα αναγκαία διορθωτικά ή και προληπτικά μέτρα εξάλειψης του επαγγελματικού κινδύνου. Για παράδειγμα, η φύση του χρηματοοικονομικού κλάδου ενέχει υψηλή επικινδυνότητα προς τους εργαζόμενους στον κλάδο αυτό, όχι τόσο με την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους που αφορούν στην υγεία τους (π.χ. μυοσκελετικά, καταπόνηση ματιών), αλλά κυρίως με τους κινδύνους που αφορούν στην ασφάλεια στον εργασιακό χώρο. Είναι σύνηθες στις μέρες μας το φαινόμενο των ληστειών και των τρομοκρατικών επιθέσεων (π.χ. επιθέσεις εμπρησμού ή βανδαλισμού) που δέχονται τα τραπεζικά υποκαταστήματα. Έτσι απαιτείται ειδική μέριμνα για την προστασία των εργαζομένων, τόσο από τυχόν επαγγελματικές ασθένειες, όσο και από ενδεχόμενα ατυχήματα κατά την εργασία.

Στο παρόν άρθρο αναλύονται οι υφιστάμενες μέθοδοι διαχείρισης των θεμάτων υγείας και ασφάλειας στην εργασία από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα. Επιπλέον παρουσιάζονται τα αποτελέσματα εφαρμογής ΣΔΥΑΕ, Πιστοποιημένο σύμφωνα με τις απαιτήσεις διεθνών και εθνικών Προτύπων (OHSAS 18001, ΕΛΟΤ 1801) σε Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό στην Ελλάδα. Τέλος παρέχονται προτάσεις βελτίωσης της επικινδυνότητας, σύμφωνα με διεθνείς προδιαγραφές, βέλτιστες πρακτικές και τη διεθνή εμπειρία.

Abstract:

Occupational health and safety is of increasing interest to governments as well as employers and employees. Special emphasis is given to prevention as a crucial element for effective risk management and control. Occupational Health and Safety Management Systems (OHSMS) are vital for prevention of accidents and diseases. Implementing health and safety protection measures contributes positively to corporate productivity as well as to occupational quality. Furthermore, despite the global economic crisis, many organizations invest in the development and continuous improvement of OHSMS according to international standards.

Depending on the nature of activity of each organization there is a respective risk, which must be assessed in order to implement the necessary corrective and preventive measures. The financial sector entails high risk towards its employees, not so much affecting their health (e.g. musculoskeletal, eyes irritation), but mainly impacting their safety. Nowadays, robberies and terrorist attacks (e.g. arson attacks or vandalism) have become common cases for the financial sector.

This paper analyzes the existing management methods of occupational health and safety issues in the financial sector in Greece. Moreover the results of implementing OHSMS in a Bank in Greece, which is certified according to international and national standards (OHSAS 18001, ELOT 1801) are presented. Risk improvement proposals, according to international guidelines and best practices are included.

1. Η Υγεία και Ασφάλεια στον τραπεζικό κλάδο

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία ο χρηματοοικονομικός κλάδος ανήκει στις επιχειρήσεις χαμηλού κινδύνου (Γ' κατηγορία επικινδυνότητας), ως επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες. Ωστόσο οι τράπεζες είναι συχνά αποδέκτες εγκληματικών ενεργειών (π.χ. ληστείες, τρομοκρατικές ενέργειες, εμπρησμοί, βομβιστικές επιθέσεις κλπ) και συνεπώς οι εργαζόμενοι σε αυτές υπόκεινται σε καταστάσεις υψηλής επικινδυνότητας.

Παράλληλα στις τράπεζες είναι εκτενής η καθιστική εργασία και συνεπώς προκύπτουν μυοσκελετικά προβλήματα, τα οποία αποτελούν μια από τις σημαντικότερες εργασιακές ασθένειες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης¹.

Επιπρόσθετα τα ψυχολογικά θέματα είναι πολύ σημαντικά στον τραπεζικό κλάδο, αφού προκύπτουν υπό συνθήκες εργασιακές συνθήκες (π.χ. στρες, πίεση κλπ), καθώς και σε έκτακτα περιστατικά, όπως ληστείες (π.χ. εφιάλτες, φοβίες κλπ).

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω οι τράπεζες θα πρέπει να λαμβάνουν ειδικά μέτρα με σκοπό την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων τους τόσο από τις τυπικές εργασιακές συνθήκες όσο και τις έκτακτες καταστάσεις.

2. Εφαρμογή ΣΔΥΑΕ στον τραπεζικό κλάδο

Γενικότερα οι τράπεζες αποτελούν οργανισμούς με εκτενή διοικητική οργάνωση, που αναπτύσσουν πολιτικές για διάφορα θέματα και τηρούν σχετικές διαδικασίες. Έτσι η εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία (ΣΔΥΑΕ), εφόσον αυτό ενταχθεί σωστά στη λειτουργία του οργανισμού, μπορεί να καρποφορήσει σημαντικά οφέλη στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.

Το ΣΔΥΑΕ πρέπει να πληρεί τις προδιαγραφές του προτύπου OHSAS 18001 και του ΕΛΟΤ 1801, όπου το δεύτερο είναι ελαφρώς πιο απαιτητικό από το πρώτο. Ένας οργανισμός μπορεί να πιστοποιηθεί για τη συμμόρφωση του ΣΔΥΑΕ με τα ανωτέρω πρότυπα, με σκοπό να αποδεικνύει στα ενδιαφερόμενα μέρη τη δέσμευση του στην προστασία των εργαζομένων. Την πιστοποίηση απονέμουν ανεξάρτητοι Φορείς Πιστοποίησης, κατόπιν ειδικής επιθεώρησης.

Ακολούθως αναλύονται τα επιμέρους συστατικά στοιχεία του ΣΔΥΑΕ μιας από τις μεγαλύτερες τράπεζες στην Ελλάδα, η οποία εφαρμόζει πιστοποιημένο ΣΔΥΑΕ από το 2006.

2.1 Πολιτική για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Η πολιτική για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία έχει εγκριθεί από την Ανώτατη Διοίκηση της Τράπεζας. Σύμφωνα με αυτήν οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιό της και για αυτό θα πρέπει να προστατεύονται. Επίσης θα πρέπει να προστατεύονται και όλοι όσοι προσέρχονται στους εργασιακούς χώρους της τράπεζας, όπως οι πελάτες και οι συνεργάτες. Σημαντικό κομμάτι της πολιτικής αποτελεί η δέσμευση για προληπτικό έλεγχο και αξιολόγηση της επικινδυνότητας των χώρων της τράπεζας, καθώς και των συνθηκών εργασίας.

2.2 Αξιολόγηση επικινδυνότητας

Για κάθε εργασιακό χώρο (κτίριο, υποκατάστημα) οι Τεχνικοί Ασφάλειας συντάσσουν Μελέτες Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΜΕΕΚ), οι οποίες αναγνωρίζουν όλους τους δυνητικούς κινδύνους στην εργασία, αξιολογούν τη σχετική επικινδυνότητα και προτείνουν μέτρα για τη μείωση της.

Οι κίνδυνοι κατατάσσονται στις ακόλουθες 12 κατηγορίες:

- ❖ Ολισθηρότητα
- ❖ Παρεμπόδιση / Παρεμβολή στην κίνηση
- ❖ Επαφή με υπέρθερμες ή ψυχρές επιφάνειες – θερμοκρασιακά άκρα
- ❖ Πτώση από ή χτύπημα από πτώση αντικειμένου
- ❖ Θραύση κρυστάλλων
- ❖ Επαφή με χημικές ουσίες

- ❖ Μηχανήματα – Ηλεκτρικός / ηλεκτρονικός Εξοπλισμός – Τάση – Εγκλωβισμός από/σε κινούμενα στοιχεία, πρόσκρουση σε προεξέχοντα στοιχεία – επαφή με αιχμηρές επιφάνειες εξοπλισμού γραφείων
- ❖ Απασχόληση (ευταξία, εργονομία κλπ)
- ❖ Θόρυβος
- ❖ Ανεπαρκής / υπερβολικός φωτισμός
- ❖ Ανεπαρκής / μη αποτελεσματικός εξαερισμός – κλιματισμός
- ❖ Πυρόσβεση – πυρασφάλεια.

Για την αξιολόγηση των παραπάνω κατηγοριών κινδύνων οι Τεχνικοί Ασφάλειας επισκέπτονται κάθε εργασιακό χώρο και εκτιμούν τη σχετική επικινδυνότητα, βάσει της μεθοδολογίας κατά Hammer / Fine, η οποία λαμβάνει υπόψη 3 κριτήρια:

$$R = S \times F \times L$$

όπου:

- ❖ R: Βαθμός Επικινδυνότητας (1-1000)
- ❖ S : Σοβαρότητα (1-10), πόσο σοβαρές μπορεί να είναι οι συνέπειες του έκτακτου περιστατικού
- ❖ F : Συχνότητα (1-10), πόσο συχνά συμβαίνει το ανεπιθύμητο γεγονός
- ❖ L : Πιθανότητα (1-10), ποια είναι η πιθανότητα να συμβεί το έκτακτο περιστατικό.

Με τον τρόπο αυτό κάθε χώρος εργασίας της τράπεζας λαμβάνει ένα ποσοτικοποιημένο βαθμό κινδύνου (R). Η αξιολόγηση της επικινδυνότητας επαναλαμβάνεται σε ετήσια βάση και συνεπώς με τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της υγείας και ασφάλειας στην εργασία βελτιώνεται ο βαθμός επικινδυνότητας. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ο χώρος είναι πιο ασφαλής και ελαχιστοποιείται αντίστοιχα η πιθανότητα να συμβεί ένα έκτακτο περιστατικό (ήτοι εργατικό ατύχημα).

Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στις MEEK υλοποιούνται κατά σειρά ιεράρχησης βάσει του βαθμού επικινδυνότητας, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Βαθμός Επικινδυνότητας	Χρονικό Περιθώριο Ενεργειών
1 – 50	Καμία παρέμβαση
51 – 100	Μακροχρόνια παρέμβαση κατά την επόμενη ανακαίνιση
101 – 250	Έως 3 έτη
250 – 400	Έως 2 έτη
400 – 600	Έως 1 έτος
600 – 1000	ΑΜΕΣΑ

Ο βαθμός επικινδυνότητας υπολογίζεται για κάθε κατηγορία κινδύνου σε κάθε εργασιακό χώρο της τράπεζας. Ο μέσος όρος των βαθμών επικινδυνότητας κάθε κατηγορίας κινδύνου παρέχει το συνολικό βαθμό επικινδυνότητας του κάθε χώρου. Έτσι ιεραρχούνται και προτεραιοποιούνται οι εργασιακοί χώροι, με σκοπό την προτεραιοποίηση της υλοποίησης των σχετικών παρεμβάσεων και μέτρων μείωσης της επικινδυνότητας.

2.3 Στόχοι και προγράμματα για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Σε ετήσια βάση τίθενται στόχοι για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία και αντίστοιχα προγράμματα για την επίτευξη τους, τα οποία περιλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις. Αναλυτικότερα:

Στόχος: Μείωση Βαθμού Επικινδυνότητας κατά 15%

Πρόγραμμα μείωσης επικινδυνότητας μέσω παρεμβάσεων σε εξοπλισμό

- ❖ Εκπόνηση Γραπτής Μελέτης Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου για κάθε Κατάστημα / Κτίριο της Τράπεζας
- ❖ Υλοποίηση Υποδείξεων και Παρατηρήσεων Τεχνικών Ασφαλείας και Ιατρών Εργασίας για την αποκατάσταση και πρόληψη ατυχημάτων
- ❖ Βελτιώσεις ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, όπως:

- ο βελτιώσεις κλιματισμού που αφορούσαν είτε σε αντικατάσταση εξοπλισμού, είτε σε πλήρη επανασχεδιασμό της εγκατάστασης με σκοπό την τοποθέτηση μηχανημάτων νέας τεχνολογίας, τον περιορισμό των ενοχλητικών ρευμάτων αέρα, το μειωμένο θόρυβο λειτουργίας, την καλύτερη ανανέωση αέρα των χώρων, τη βελτίωση της ποιότητας αέρα κλπ
 - ο βελτιώσεις φωτισμού με χρήση περιβαλλοντικά φιλικών φωτιστικών σωμάτων νέας τεχνολογίας που παράλληλα με την εξοικονόμηση ενέργειας εξαλείφουν το φαινόμενο flickering («τρεμόσβημα» φωτεινής δέσμης), το οποίο συμβάλει στο αίσθημα κόπωσης μετά από μερικές ώρες εργασίας
 - ο επεμβάσεις σε υδραυλικές εγκαταστάσεις, με σκοπό την αντιμετώπιση υγρασιών (μούχλας), πλημμύρων και δυσσομίας των εγκαταστάσεων αποχέτευσης
- ❖ Τοποθέτηση δαπέδου laminate, με σκοπό την απομάκρυνση της μοκέτας, η οποία αποτελεί εστία μικροβίων.

Πρόγραμμα μείωσης επικινδυνότητας από εγκληματικές ενέργειες

- ❖ Εγκατάσταση θυρών αποτροπής για την αποτροπή λησθειών
- ❖ Αντικατάσταση κρυστάλλων με ανθεκτικά / άθραυστα και τοποθέτηση ενισχυμένων ρολών ασφαλείας σε βιτρίνες, με σκοπό την αποφυγή πρόκλησης ατυχήματος σε περιπτώσεις «επιθέσεων» (π.χ. εμπρησμός κλπ)
- ❖ Εκπαίδευση των εργαζομένων, ώστε να αντιδρούν σύμφωνα με το πνεύμα των σχετικών οδηγιών, οι οποίες επιβάλουν συνεργασία με το ληστή, με απώτερο στόχο την αναίμακτη εξέλιξη του περιστατικού και την όσο το δυνατόν ταχύτερη έξοδο του ληστή από το κατάστημα.

Στόχος: Βελτίωση στον Τομέα Υγείας

Πρόγραμμα Ιατρικής παρακολούθησης

- ❖ Προληπτικός ιατρικός έλεγχος εργαζομένων και τήρηση απόρρητου ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου μέσω ιατρείων που λειτουργούν εντός της τράπεζας
- ❖ Ιατρικές Εξετάσεις (check up: ανά 2ετία ή 3ετία) για τους εργαζόμενους
- ❖ Παρακολούθηση της εργασιακής πορείας εργαζομένων μειωμένης κινητικότητας
- ❖ Παρακολούθηση της πορείας εργαζομένων με σοβαρά προβλήματα υγείας, μέσω συχνής επικοινωνίας
- ❖ Χορήγηση ανατομικών καθισμάτων σε εργαζόμενους που παρουσιάζουν μυοσκελετικά προβλήματα.

Πρόγραμμα Αιμοδοσίας

Οργανώνονται ετησίως εθελοντικές αιμοδοσίες σε συνεργασία με νοσοκομεία. Καλύπτονται ετησίως οι ανάγκες σε αίμα τόσο των εργαζομένων όσο και προστατευόμενων μελών τους.

Πρόγραμμα Critical Incident Stress Management (CISM)

- ❖ Ψυχολογική υποστήριξη σε άτομα που παρευρέθηκαν σε έκτακτα περιστατικά (π.χ. εγκληματικών ενεργειών)
- ❖ Υλοποίηση Employee Assistance Programs
- ❖ Συμβουλευτική Υποστήριξη Πρόσωπο με Πρόσωπο σε καταστάσεις υψηλής επικινδυνότητας
- ❖ Αξιολόγηση ψυχικής υγείας για επιστροφή στην εργασία μετά από έκτακτο περιστατικό.

2.4 Ανάθεση καθηκόντων

Η τράπεζα έχει ιδρύσει ειδική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία, η οποία είναι αρμόδια για την τήρηση του ΣΔΥΑΕ. Επιπλέον σε κάθε Διεύθυνση και χώρο εργασίας της τράπεζας έχει οριστεί ένας Συντονιστής Ασφαλείας, ο οποίος είναι αρμόδιος για την εφαρμογή των μέτρων του ΣΔΥΑΕ στον τομέα ευθύνης του.

2.5 Εκπαίδευση εργαζομένων

Με σκοπό την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία υλοποιούνται τα ακόλουθα προγράμματα:

Πρόγραμμα ενημέρωσης

- ❖ Δημιουργία και ανανέωση ειδικής ενημερωτικής σελίδας στο intranet, όπου παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες, όπως:
 - ο Τηλέφωνο Ιατρών Τράπεζας
 - ο Κατάλογος συμβεβλημένων Ιατρών Ταμείου
 - ο Θέματα Φυσικής Ασφάλειας
 - ο Άρθρα Υγείας και Ασφάλειας
 - ο Έντυπα και Διαδικασίες ΣΔΥΑΕ
 - ο Παραγγελία Φαρμάκων.

Πρόγραμμα εκπαίδευσης σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία

- ❖ Υλοποιείται πρόγραμμα e-learning, καθώς και σεμινάρια Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης
- ❖ Υλοποιούνται σεμινάρια Πυρασφάλειας και Αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών (π.χ. ληστείας, λοιπών τρομοκρατικών καταστάσεων & πληροφοριακών πόρων), σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Φυσικής Ασφάλειας
- ❖ Διενέργεια ειδικής εκπαίδευσης στα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) των εργαζομένων σε χώρους υψηλής επικινδυνότητας της Τράπεζας.

Επιπλέον έχουν συνταχθεί και διανέμονται σε όλους τους εργαζόμενους οι «Οδηγίες Ασφαλούς Εργασίας» και οι «Οδηγίες Πυροπροστασίας», οι οποίες στοχεύουν στην κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση των κινδύνων και των πιθανοτήτων πρόκλησης ατυχημάτων.

2.6 Έλεγχος λειτουργίας

Για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και των διαδικασιών του ΣΔΥΑΕ όλοι οι χώροι της τράπεζας επιθεωρούνται σε ετήσια βάση από τους Τεχνικούς Ασφάλειας, οι οποίοι καταγράφουν στα Βιβλία Υποδείξεων που τηρούνται σε κάθε χώρο, τις προτάσεις τους για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Τα συχνότερα ευρήματα των Τεχνικών Ασφάλειας αφορούν:

Κτιριακές Επισκευές:
Ψευδοροφής
Ανακαίνιση δωματίου
Πλακιδίων
Δαπέδου
Υδραυλικά και διαρροές (τουαλέτες, κουζίνες, φρεάτια κλπ)
Μονώσεις χώρων (προστασία από υγρασία κλπ)
Καμένοι λαμπτήρες
Πόρτα εισόδου: ρύθμιση, επισκευή, συντήρηση
Συντήρηση εξοπλισμού (και καθαρισμός):
Ανελκυστήρας
Κάμερα ασφαλείας
Μηχανοστάσιο
Κλιματισμός, Εξαερισμός, Ανεμιστήρες
Ηλεκτρολογικά:
Διακόπτες ηλεκτρικού (πρίζες)
Τακτοποίηση – κάλυψη καλωδιώσεων (κανάλια)
Ηλεκτρικός πίνακας: προστασία, καλύμματα
Έλεγχος κατανομής ηλεκτρικών φορτίων
Επάρκεια – τακτοποίηση χώρου:
Ανεπάρκεια χώρου εργασίας

Προβλήματα αποθήκευσης υλικών
Κίνδυνος πτώσης υλικών, σοβάδων, αντικειμένων
Telecom rooms: τακτοποίηση, καθαρισμός, άδειασμα
Απομάκρυνση άχρηστων αντικειμένων - αρχείων (άδειασμα χώρου)
Θόρυβος
Φθαρμένος εξοπλισμός γραφείου : καθίσματα, έπιπλα, κλπ)
Λωρίδα προστασίας (αντιολισθητική)
Τοποθέτηση κουτιού για κλειδί
Σπασμένα – θραυσμένα γυαλιά
Έλεγχος στατικότητας λόγω υπερβολικού βάρους (π.χ. σε πατάρια)
Σήμανση (exit κλπ)
Έξοδος κινδύνου (διάνοιξη, απελευθέρωση)
Καθαριότητα, απεντόμωση, μυοκτονία
Μοκέτα
Πυροσβεστήρας (τοποθέτηση, αναγόμωση, αντικατάσταση, φθορά)
Κλίμακα: στερέωση, κουπαστή
Φωτιστικά ασφαλείας σε οδεύσεις διαφυγής
Στήριξη μεταλλικών προστατευτικών
Ανάμιξη καθαριστικών από καθαρίστρια
Τοποθέτηση ανακλαστήρων στους υαλοπίνακες
Μέτρα πρόληψης κλοπής (σιδεριές, κλειδαριές κλπ)
Ράμπα για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ)

Τα ευρήματα αυτά κοινοποιούνται σε κατάλληλη κεντρική διεύθυνση, η οποία φροντίζει για την αποκατάσταση τους, με σκοπό τη λειτουργία των χώρων της τράπεζας με την ελάχιστη δυνατή επικινδυνότητα, αφού όλα τα παραπάνω εφόσον δεν αποκατασταθούν ενδέχεται να προκαλέσουν ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

2.7 Ετοιμότητα και ανταπόκριση σε έκτακτα περιστατικά

Σε κάθε χώρο έχουν ανατεθεί καθήκοντα ομάδων ετοιμότητας, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών. Επιπρόσθετα σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Φυσικής Ασφάλειας διενεργούνται ασκήσεις εκτάκτου ανάγκης (π.χ. εκκένωση κτιρίου, πυρκαγιά κλπ).

2.8 Παρακολούθηση και μέτρηση

Με σκοπό την παρακολούθηση των εργασιακών συνθηκών υλοποιείται:

Πρόγραμμα μετρήσεων φυσικοχημικών παραγόντων

Διενέργεια δειγματοληπτικών μετρήσεων συνθηκών εργασίας για φυσικοχημικούς παράγοντες, όπως φωτισμός, θόρυβος και θερμικό περιβάλλον, από τους Τεχνικούς Ασφαλείας μέσω ειδικών οργάνων μέτρησης

2.9 Δείκτες

Τηρούνται ποσοτικοί δείκτες για την υγεία και ασφάλεια, μέσω των οποίων παρακολουθείται η επίδοση της τράπεζας στον τομέα αυτό. Σε αρκετούς από τους δείκτες αυτούς τίθενται ετησίως ειδικοί στόχοι βελτίωσης τους.

Δείκτες ΥΑΕ
Διοικητικοί Δείκτες:

Αριθμός Εργαζομένων που έχουν εκπαιδευτεί σε θέματα ΥΑΕ
Αριθμός προσωπικού που συμμετείχε σε σεμινάριο φυσικής ασφαλείας
Συνολικός Αριθμός Εργαζομένων που έχουν εκπαιδευτεί σε ΣΔΥΑΕ – ΕΛΟΤ 1801 και OHSAS 18001
Αριθμός Εργαζομένων που έχουν εκπαιδευτεί σε Πυρασφάλεια & Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών (σεισμός, ηλεκτροπληξία κλπ)
Αριθμός Εργαζομένων που έχουν εκπαιδευτεί σε Πρώτες βοήθειες
Αριθμός Εργαζομένων που έχουν εκπαιδευτεί σε Αντιμετώπιση εγκληματικών πράξεων
Αριθμός Εργαζομένων που έχουν εκπαιδευτεί σε Χρήση Μ.Α.Π.
Αριθμός σεμιναρίων για ΥΑΕ
Αριθμός σεμιναρίων για Φυσική Ασφάλεια
Αριθμός σεμιναρίων για Πρώτες Βοήθειες
Αριθμός σημείων της Τράπεζας
Αριθμός σημείων που έχουν επιθεωρηθεί για θέματα ΥΑΕ
Ποσοστό σημείων που έχουν επιθεωρηθεί για θέματα ΥΑΕ στο σύνολο των σημείων της Τράπεζας
Λειτουργικοί Δείκτες:
Ποσοστό σημείων που διενεργήθηκαν μετρήσεις στο σύνολο των σημείων
Ποσοστό πυροσβεστήρων που αντικαταστάθηκαν στο σύνολο των πυροσβεστήρων
Ποσοστό πυροσβεστήρων που αναγομώθηκαν στο σύνολο των πυροσβεστήρων
Αριθμός εργαζομένων που έχει εξετάσει Ι.Ε.
Αριθμός εργαζομένων που έχουν κάνει προληπτικό ιατρικό έλεγχο
Αριθμός νέο-εισερχομένων που έχουν κάνει προληπτικό ιατρικό έλεγχο
Ποσοστό εργαζομένων που έκανε προληπτικό ιατρικό έλεγχο στο σύνολο των εργαζομένων
Αριθμός τραυματισμών εξαιτίας ατυχήματος
Αριθμός θανάτων
Συμβάντα εγκληματικών πράξεων (με ατύχημα)
Συμβάντα εγκληματικών πράξεων όπου δεν υπήρξε τραυματισμός (παρ' ολίγον ατυχήματα)
Αριθμός κατάλληλων / ανατομικών καθισμάτων
Αριθμός προσωπικού που έχει εξεταστεί από Ψυχολόγο λόγω παρουσίας σε εγκληματική πράξη
Αριθμός καταστημάτων που έχει εφαρμοστεί η παρέμβαση CISM
Αριθμός εθελοντικών αιμοδοσιών που πραγματοποιήθηκαν
Αριθμός εργαζομένων που συμμετείχε σε εθελοντική αιμοδοσία
Μονάδες αιμοδοσίας ου συλλέχθηκαν
Αριθμός απεντομώσεων/ απολυμάνσεων που πραγματοποιήθηκαν
Οικονομικοί Δείκτες:
Κόστος αποκατάστασης υποδείξεων Τεχνικών Ασφαλείας
Κόστος αντικατάστασης πυροσβεστήρων
Κόστος αναγόμωσης πυροσβεστήρων
Κόστος απεντομώσεων/ απολυμάνσεων
Ύψος προστίμων για θέματα ΥΑΕ
Κόστος έργων αναβάθμισης Συνθηκών Εργασίας

2.10 Εσωτερικές Επιθεωρήσεις

Διενεργούνται επιθεωρήσεις από ανεξάρτητο εξωτερικό συνεργάτη σε όλους τους χώρους της τράπεζας, με σκοπό τον έλεγχο συμμόρφωσης με τις διαδικασίες του ΣΔΥΑΕ και την τήρηση των νομικών απαιτήσεων.

2.11 Ανασκόπηση της Ανώτατης Διοίκησης

Σε ετήσια βάση η Διεύθυνση ΣΔΥΑΕ της τράπεζας ετοιμάζει ειδική παρουσίαση προς την Ανώτατη Διοίκηση της τράπεζας (ήτοι τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου). Στην παρουσίαση αυτή γίνεται απολογισμός του έργου του προηγούμενου έτους, καθώς και προγραμματισμός του έργου για το επόμενο έτος. Έτσι εγκρίνονται οι στόχοι και τα αντίστοιχα προγράμματα για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία και διασφαλίζεται η συνεχής δέσμευση της Διοίκησης του οργανισμού στα θέματα αυτά.

3. Συμπεράσματα

Ο τραπεζικός κλάδος αποτελεί δραστηριότητα υψηλής επικινδυνότητας κυρίως εξαιτίας των συχνών έκτακτων περιστατικών εγκληματικών ενεργειών. Απαιτείται συνεπώς η υιοθέτηση ενός ΣΔΥΑΕ και η αντίστοιχη πιστοποίηση του, με σκοπό τη διασφάλιση της πρόληψης ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών. Η εστίαση στην υγεία και την ασφάλεια στην εργασία ενέχει οικονομικό κόστος, ωστόσο το κόστος αυτό αποσβένεται σταδιακά και μετατρέπεται σε όφελος, αφού τα ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες ενέχουν σημαντικά κόστη (αποζημιώσεις, χαμένες ώρες εργασίας, απουσιασμός από την εργασία, χαμηλή παραγωγικότητα, βλάβη στην εικόνα της τράπεζας κλπ).

Συνεπώς η δαπάνη στον τομέα της υγείας και ασφάλειας στην εργασία αποτελούν μια καρποφόρα επένδυση, με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα απόσβεσης και οφέλη στην ανθρώπινη υγεία.

Βιβλιογραφία:

1. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία (ΕΛΙΝΥΑΕ): www.elinyae.gr
2. Απολογισμοί Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης Τραπεζών, Sustainable Development ΕΠΕ, www.sdev.gr
3. Πρότυπο ΕΛΟΤ 1801:2008 Συστήματα διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας στην εργασία – απαιτήσεις, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, www.elot.gr
4. Standard BS OHSAS 18001:2007 Occupational Health and Safety Management Systems – Requirements, British Standards Institute, www.bsi-global.com
5. Πρότυπο ΕΛΟΤ 1801:2008 Συστήματα διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας στην εργασία – απαιτήσεις, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, www.elot.gr
6. Standard BS OHSAS 18001:2007 Occupational Health and Safety Management Systems – Requirements, British Standards Institute, www.bsi-global.com
7. British Occupational Safety and Health Administration, www.osha.gov
8. European Agency for Safety and Health at Work, <http://osha.europa.eu>